

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

รุ่นที่ ๑๓๙

พ.ศ.๒๕๖๕

หมวดวิชาที่ ๒ บฝ.ก.๒-๘ การเขียนบทความ

เรื่อง “พระเจ้าบุเรงนอง”

ยศ-ชื่อ-สกุล เรืออากาศเอกหญิง พิศรี จักรไพศาล

สัมนาที่ ๔ หมายเลขประจำตัว ๐๔๐๕

ชื่ออาจารย์ผู้ควบคุม นาวาอากาศเอก มานพ แก้วดู

วันที่ ๒๖ เดือน เมษายน พ.ศ.๒๕๖๕

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๓๙

การเขียนบทความ

ยศ - ชื่อ - สกุล ร.อ.หญิง พิรศรี จักรไพศาล สัมนนาที่ ๔ หมายเลข ๐๔๐๕

ชื่อเรื่อง พระเจ้าบุเรงนอง

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ให้ผู้อ่านทราบถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำของ พระเจ้าบุเรงนองในประเด็นของความ
จงรักภักดี การยึดมั่นในคุณธรรม รวมทั้งการนำบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษาผลงานของพระองค์ท่าน
มาประยุกต์ใช้

หากกล่าวถึง พระเจ้าชนะสิบทิศ เชื่อมั่นว่าท่านผู้อ่านจะนึกถึงความยิ่งใหญ่และบุญญาบารมีของ
พระเจ้าบุเรงนอง มหาจักรพรรดิราชองค์สำคัญในประวัติศาสตร์ ถือได้ว่าพระองค์ท่านทรงเป็นกษัตริย์ต่างแดนเพียง
พระองค์เดียวที่ได้รับการยกย่องและกล่าวถึงเป็นพิเศษในพงศาวดารไทย ทรงมีพระปรีชาสามารถเป็นที่ประจักษ์แก่
ประเทศเพื่อนบ้าน จึงเป็นประโยชน์อย่างมากที่ควรจะศึกษาพระราชประวัติและผลงานของพระองค์ท่าน พร้อมกับ
วิเคราะห์ถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำของพระองค์ท่านผ่านการเทียบเคียงคุณลักษณะความเป็นผู้นำในหัวข้อ ความ
จงรักภักดี และการยึดมั่นในคุณธรรม อีกทั้งยังสามารถนำบทเรียนที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแนวทางในการ
นำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานต่อไป เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในคุณลักษณะความเป็น
ผู้นำของพระองค์ท่าน ผู้เขียนขอกล่าวถึงพระราชประวัติพระองค์ท่านโดยสังเขป พระราชประวัติของพระองค์ท่าน
ในช่วงก่อนขึ้นครองราชย์นั้นมีหลักฐานระบุทางประวัติศาสตร์ที่ไม่ชัดเจน โดยแบ่งเป็น ๒ ทาง ทางแรกกล่าวว่า
พระองค์ท่านประสูติจากบิดามารดาที่เป็นสามัญชนจากตองอู เมื่อทรงพระเยาว์ มีนามว่า จะเต็ด (Cha Thet)
มีความหมายตรงตามตัวว่า เจ้าปลวกไต่ ส่วนอีกทางได้กล่าวไว้ว่าท่านประสูติจากครอบครัวของราชวงศ์ตองอู
อีกพระนามหนึ่งครั้งยังอยู่ในวัยเยาว์ คือ เซงเยทูต (Shin Yetut) แปลว่า เจ้ายอดผู้กล้า ได้รับพระราชทานนามเป็น
ทางการว่า จอเดงนรธา (Kyawhtin Nawratha) อภิเษกสมรสกับพระพี่นางของพระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ จึงได้รับ
พระราชทานนาม บางเยงนอง หรือ บุเรงนอง มีความหมายว่า พระเชษฐาธิราช แปลเป็นภาษาสามัญชนว่า พี่ชาย
โดยพระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ได้พระราชทานนามนี้หลังจากพระเจ้าบุเรงนองชนะศึกนองโย อันเป็นศึกไล่ตามทัพของพระเจ้า
สการะวุตพี กษัตริย์มอญ ที่เสียกรุงหงสาวดีให้แก่พระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ อันเป็นเกียรติประวัติที่เลื่องลือครั้งแรก
ของพระองค์ พระเจ้าบุเรงนองเสด็จขึ้นครองราชย์เมื่อ พ.ศ.๒๐๙๔ ด้วยการปราบดาภิเษก เนื่องจากมีกบฏหลังจาก
การสิ้นพระชนม์ของพระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ เมื่อเสด็จขึ้นเสวยราชสมบัติ (พ.ศ.๒๐๙๔) ได้เฉลิมพระนามว่า สิริตริ
ภวนา ดิทา บวร บัณฑิต สุธรรมาธิราช เรียกกันว่า สิริสุทธรรมาธิราช และมีพระนามที่รู้จักแพร่หลายภายหลังการขึ้น
เสวยราชย์เป็นพระนาม หานดาวดีเซงพุมยาเซง มีความหมายในภาษาไทยว่า พระเจ้าหงสาวดีช้างเผือก ซึ่งได้
พระนามนี้มาหลังจากที่ทำศึกชนะกรุงศรีอยุธยาจนได้ช้างเผือกมาประดับบารมี พระเจ้าบุเรงนองสิ้นพระชนม์ในปี
พ.ศ.๒๑๒๔

ในสมัยที่พระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ขึ้นครองราชย์ บุเรงนองได้รับความไว้วางใจ และได้รับมอบตำแหน่ง
อำนาจให้เป็นแม่ทัพคู่บารมีของพระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ ตลอดเวลาที่ทำงาน บุเรงนองได้แสดงให้เห็นว่าตนนั้นมีความ
จงรักภักดีต่อพระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ นำทัพตองอูรบชนะทำข้าศึกแตกพ่ายยับเยิน เหนือความคาดหวังของพระเจ้า

ตะเบ็งชะเวตี้ ถือได้ว่าบุเรงนองมีส่วนสำคัญในการช่วยวางรากฐานอาณาจักรของหงสาวดี ทำลายกองทัพศัตรู
อาระกัน และรัฐฉานทั้งหก แม้แต่ในช่วงที่พระเจ้าตะเบ็งชะเวตี้ตกอยู่ในความลำบาก บุเรงนองก็ยังแสดงความ
จงรักภักดีไม่เสื่อมคลาย เห็นได้จาก หลังจากเสร็จศึกกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าตะเบ็งชะเวตี้ทรงเสพสุราอย่างหนัก และ
มีพฤติกรรมที่ทำให้เหล่าขุนนางรู้สึกไม่สบายใจ จึงขอให้บุเรงนองถอดพระเจ้าตะเบ็งชะเวตี้และแต่งตั้งตนเป็น
กษัตริย์ บุเรงนองปฏิเสธ โดยกล่าวว่า "Brethren, gratitude and loyalty alike bind us to the King. What ye
have said, say it to me alone, tell it not to others. The Lord in His wisdom saith that an evil man,
though he live an hundred years, shall not avail against an upright man though he live but a single
day. I will advise His Majesty, and if his mind followeth not what I say, then is it for you and me to
render him faithful service. Let us hold no more unseemly counsel ... Although, because of sin in
a previous existence, the mind of our sovereign Lord is infirm and he raveth, yet shall the realm
not perish if we watch over and defend it." (G.E Harvey, 1925; 161) สรุปความได้ว่า แม้พระเจ้าตะเบ็ง
ชะเวตี้จะมีพฤติกรรมที่ทำให้เหล่าขุนนางหมดศรัทธา แต่บุเรงนองยินกรานทูลขอให้พระเจ้าตะเบ็งชะเวตี้กลับมาทำ
หน้าที่กษัตริย์จอมทัพดังเดิม ไม่ปรารถนาที่จะยึดครองบัลลังก์

นอกจาก ความจงรักภักดี คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่โดดเด่นอีกประการหนึ่งของ พระเจ้าบุเรงนอง
คือ การยึดมั่นในคุณธรรม โดยมีคำของท่านผู้ศึกษาโบราณคดีแต่ก่อนได้กล่าวไว้ว่า พม่ามาตีกรุงศรีอยุธยา
ครั้งพระเจ้าหงสาวดีกับพระเจ้าอังวะผัดกัน ครั้งพระเจ้าหงสาวดีมารบพุ่งอย่างกษัตริย์ แต่ครั้งพระเจ้าอังวะมารบพุ่ง
อย่างโจร พระเจ้าหงสาวดีมาทำสงครามด้วยมุ่งหมายจะเอาเมืองไทยเป็นเมืองขึ้น ขยายอาณาเขตพม่าให้กว้างขวาง
อย่างราชาธิราช (สุนทร ชูตินธรานนท์, ๒๕๕๐: ๒๕) เมื่อ พ.ศ.๒๑๐๖ พระเจ้าบุเรงนองทรงทราบฯ พระมหา
จักรพรรดิ แห่งกรุงศรีอยุธยาทรงมีพระเศวตฉัตรถึง ๔ ช้าง หากได้มาสักช้างหนึ่งก็หมายจะได้เป็นพระราชไมตรี
แก่กันสืบไป จึงทรงสั่งให้แต่งตั้งคณะราชทูตไปถวายพระราชสาสน์แด่พระมหาจักรพรรดิ ทรงเลือกที่จะทำ
“สงครามการทูต” ก่อน ไม่ต้องการให้มีการเสียเลือดเนื้อ ต้องการผูกสัมพันธ์ไมตรีกับกรุงศรีอยุธยา การกระทำเช่นนี้
แสดงให้เห็นว่าพระองค์มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำด้านการยึดมั่นในคุณธรรม ทรงมีความกล้าหาญที่จะยืนหยัด
บนหลักการ และทำในสิ่งที่ถูกต้อง พระองค์ท่านยังมีการยึดมั่นในคุณธรรมอีกด้านหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าทรงมีความ
ยุติธรรม ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน เห็นได้จากข้อความจารึกที่ระบุไว้ว่า In the bell inscription of 23rd
May 1577, He recorded in the inscription that he hung a “Bell of Justice” in front of his main palace
in Hanthawadi for anyone to come and strike it if he or she wanted a grievance to be justly
redressed. He also wrote that he stopped the slaying of male and female slaves to be buried with
their dead chieftain in the Shan region. (Thaw Kaung, 2003) สรุปความได้ว่า ทรงจัดให้มีระฆังสำหรับ
ประชาชนร้องทุกข์ตั้งอยู่หน้าพระราชวัง แสดงให้เห็นว่าพระองค์ท่านทรงมุ่งหวังให้ประชาชนได้รับความยุติธรรม และ
นอกจากนี้พระองค์ยังทรงสั่งให้หยุดการลงโทษทาสชายหญิงในรัฐฉาน การกระทำเช่นนี้ถือได้ว่า พระองค์ทรงมุ่งหวัง
ที่จะปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเท่าเทียม ยังมีอีกหนึ่งด้านของการยึดมั่นในคุณธรรมที่พระเจ้าบุเรงนองมี คือ รับฟังคำ
วิพากษ์วิจารณ์จากผู้ใต้บังคับบัญชา แม้จะทรงเป็นกษัตริย์ที่มีพระปรีชาสามารถ เด็ดเดี่ยวและมีความกล้าหาญ
ในการทำศึกสงคราม แต่พระเจ้าบุเรงนองยังมีความใส่ใจ และรับฟังความเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชา จะเห็นได้จาก
ข้อความของบันทึกทางการที่กล่าวไว้ว่า In the Ayedawbon kyan, Bayinnaung is shown as a great king,

a Cakravartin, who listened to the counsel of his minister and generals before he undertook any military campaign; for each campaign the name of the official who advocated it is recorded, saying that the great king concurred with the advice of so and so minister or general and therefore achieved success. (Thaw Kaung, 2003) แปลความได้ว่าพระเจ้าบุเรงนองเป็นกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ผู้ซึ่งรับฟังความเห็นของเหล่าขุนนางก่อนที่จะทำการรบทุกครั้ง โดยแต่ละครั้งที่ได้ทำการรบจะมีการจารึการายนามของขุนพลผู้เสียสละ กล่าวได้ว่าชัยชนะที่ได้รับของจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่พระองค์นี้ล้วนมาจากความเห็นและคำแนะนำของเหล่าขุนนาง จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะความเป็นผู้นำของพระองค์ท่านทั้งในด้านความจงรักภักดี และการยึดมั่นในคุณธรรม ในด้านความกล้าหาญ มีความยุติธรรม และการรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ใต้บังคับบัญชานั้นเป็นคุณลักษณะที่เป็นพื้นฐานของการเป็นผู้นำที่ดีที่ส่งผลให้พระองค์ท่านกลายเป็นกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ เป็นที่จดจำและจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ไปตราบนานแสนนาน โดยคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดีของพระเจ้าบุเรงนองที่ได้กล่าวไปข้างต้นนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่พระองค์มีเท่านั้น ยังมีคุณลักษณะอีกหลายด้านที่ไม่ได้กล่าวถึงในบทความนี้

จากพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจที่สำคัญของพระเจ้าบุเรงนอง คุณลักษณะความเป็นผู้นำของพระองค์ท่านที่เราสามารถยึดถือและนำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนให้ประสบความสำเร็จเกี่ยวกับความจงรักภักดี คือ การแสดงความเชื่อถือศรัทธาต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา โดยผู้นำจะต้องแสดงความจงรักภักดีต่อผู้อื่นเสียก่อน ก่อนที่จะหวังให้ผู้อื่นจงรักภักดีต่อตนเอง และมีความศรัทธาต่อตัวองค์กรเหมือนดังที่พระองค์ทรงแสดงให้เห็นผ่านการจงรักภักดีด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ต่อพระเจ้าตะเบ็งชเวตี้จวบจนวาระสุดท้าย ส่วนการยึดมั่นในคุณธรรมนั้น ด้านความกล้าหาญ เราจะต้องมีความกล้าหาญเพียงพอที่จะยืนหยัดบนหลักการและทำในสิ่งที่ถูกต้อง เลือกทางดำเนินชีวิตโดยใช้วิถีที่ยึดมั่นในศักดิ์ศรี ไม่ปรารถนาที่จะให้เกิดความรุนแรง เสียเลือดเสียเนื้อ นอกจากนั้นเราจะต้องมีความยุติธรรมโดยการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียมกัน ไม่แบ่งแยก เพศ เชื้อชาติ และศาสนา รวมถึงไม่ลำเอียงเข้าข้างพวกพ้องตนเอง และมีความเป็นคนใจกว้างเปิดใจรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยใจที่เปิดกว้าง และนำความคิดเห็นนั้นมาประมวลกลั่นกรองให้ถ่วงถี่ ก่อนจะตัดสินใจกระทำการใดต้องยึดมั่นในความคิดที่ว่าความสำเร็จไม่ได้เกิดจากผู้นำเพียงผู้เดียว

ดังจะเห็นได้ว่าตลอดระยะเวลาที่พระเจ้าบุเรงนองครองราชย์นั้น พระองค์ท่านเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงเปี่ยมไปด้วยพระปรีชาสามารถและยังเป็นผู้ที่ยึดหลักคุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดี ไม่ว่าจะเป็นความจงรักภักดีที่ทรงมีต่อพระเจ้าตะเบ็งชเวตี้จวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต การยึดมั่นในคุณธรรมในด้านความกล้าหาญที่จะปกครองอาณาจักร และแว่นแคว้นด้วยวิถีของกษัตริย์ที่สง่างาม ทรงมีความยุติธรรมปฏิบัติต่อราษฎรด้วยความเท่าเทียมด้วยการจัดให้มีระฆังร้องทุกข์ หยุคการฆ่าล้างทาสขายหญิงในรัฐฉาน และความเป็นคนใจกว้างรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งคำแนะนำเหล่านั้นเป็นพื้นฐานนำไปสู่ความสำเร็จ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ได้กล่าวไปข้างต้นนี้ควรนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานด้วยการแสดงความเชื่อถือศรัทธาต่อองค์กรและผู้บังคับบัญชา มีความกล้าหาญที่จะยืนหยัดบนหลักการและทำในสิ่งที่ถูกต้อง ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเท่าเทียม และเปิดใจรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น การได้ศึกษาพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ รวมไปถึงการวิเคราะห์ถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำของพระเจ้าบุเรงนองนั้นเป็นบทเรียนที่ทรงคุณค่าแก่ข้าพเจ้า ความเกรียงไกรของ

พระองค์ท่านจะถูกจารึกในประวัติศาสตร์หงสาวดีตลอดไป จะขอนำคุณลักษณะความเป็นผู้นำของพระองค์ท่านที่ได้กล่าวไปข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการประพุดิตนให้เป็นผู้นำที่ดี และปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

บรรณานุกรม

สุนทร ชุตินทรานนท์. (๒๕๕๐). บุเรงนอง กษัตริย์พม่าในโลกทัศน์ไทย (๔). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

Harvey, G. E.. History of Burma. London: Longmans, Green, 1925.

Thaw Kaung. “Accounts of King Bayinnaung’s Life and Hanthawady Hsinbymyashin Ayedawbon, a Record of his Campaigns”, Myanmar Historical Research Journal, II (2003), หน้า ๒๓-๔๒

VICTORY TALE. “การขึ้นสู่อำนาจของพระเจ้าบุเรงนองมหาราชองค์ที่สองของพม่า.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://victorytale.com/th/bayinnaung/>. สืบค้น ๔ เมษายน ๒๕๖๕

แบบประเมินการเขียนบทความ

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๓๙

ยศ-ชื่อ-สกุลร.อ.หญิง พิรศรี จักรไพศาล..... หมายเลข ...๐๕๐๕.....

เรื่องพระเจ้าบุเรงนอง.....

ส่วนประกอบ	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน	ความคิดเห็น
คำนำ (๑๒ คะแนน)	ก่อให้เกิดความสนใจ	๐/๑/๒/๓/๔	
	กระตุ้นให้อยากอ่าน	๐/๑/๒/๓/๔	
	เขียนประโยคใจความสำคัญ	๐/๑/๒/๓/๔	
เนื้อเรื่อง (๒๐ คะแนน)	แต่ละหัวข้อสำคัญ แบ่งย่อหน้าชัดเจน	๐/๑/๒/๓/๔	
	แต่ละหัวข้อสำคัญ เขียนได้ชัดเจนตรงประเด็น	๐/๑/๒/๓/๔	
	แบ่งน้ำหนักระหว่างแต่ละหัวข้อสำคัญได้อย่างเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	เขียนคำเชื่อมโยงในแต่ละหัวข้ออย่างถูกต้องเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	เขียนน่าสนใจและเข้าใจง่าย	๐/๑/๒/๓/๔	
สรุป (๑๒ คะแนน)	ทวนประโยคใจความสำคัญและสาระสำคัญโดยย่อ	๐/๑/๒/๓/๔	
	กระตุ้นซ้ำ	๐/๑/๒/๓/๔	
	ปิดเรื่องประทับใจ	๐/๑/๒/๓/๔	
ภาษา (๒๔ คะแนน)	เขียนคำถูกต้องตามหลักพจนานุกรม	๐/๑/๒/๓/๔	
	ใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	การเว้นวรรคตอนถูกต้อง	๐/๑/๒/๓/๔	
	ย่อหน้าได้อย่างเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	ใช้ภาษาที่เรียบง่าย กระชับ ไม่ใช่คำเดียวกันซ้ำ ๆ	๐/๑/๒/๓/๔	
	ภาษาเขียนนุ่มนวล ไม่สั้นห้วน	๐/๑/๒/๓/๔	
สิ่งสนับสนุน (๑๒ คะแนน)	การเขียนอ้างอิงเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในบรรณานุกรม	๐/๑/๒/๓/๔	
	การเขียนอ้างอิงในส่วนเนื้อหา	๐/๑/๒/๓/๔	
	ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือ	๐/๑/๒/๓/๔	
ความสะอาด (๔ คะแนน)		๐/๑/๒/๓/๔	
การจัดรูปแบบตามระเบียบสารบรรณ (๔ คะแนน)		๐/๑/๒/๓/๔	
ความเรียบร้อย (๔ คะแนน)		๐/๑/๒/๓/๔	
อ่านง่าย (๔ คะแนน)		๐/๑/๒/๓/๔	
ความรับผิดชอบ (๔ คะแนน)		๐/๑/๒/๓/๔	
รวมคะแนน ๑๐๐ คะแนน		ได้ คะแนน	

อาจารย์ผู้ประเมิน

หมายเหตุ	การให้คะแนน	๐ คะแนน	หมายถึง	ไม่ผ่านเกณฑ์
		๑ คะแนน	หมายถึง	ควรปรับปรุง
		๒ คะแนน	หมายถึง	พอใช้
		๓ คะแนน	หมายถึง	ดี
		๔ คะแนน	หมายถึง	ดีมาก